

Lausuntopyyntö luonnoksesta vesihuoltolain uudeksi 4 c §:ksi

Kunnanhallitus 20.01.2025 § 7
7/00.04.00/2025

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta kuntien vesihuollon omistuksen säilyttämistä koskevaksi vesihuoltolain 4 c §:ksi. Ehdotetulla pykälällä toimeenpantaisiin eduskunnan Vesi on meidän - päätöstä (EK 26/2021 vp - KAA 2/2020 vp) kunnan järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilymisestä kuntien omistuksessa ja määräysvallassa.

Hallituksen esitysluonnos vesihuoltolain muuttamiseksi oli lausuntokierroksella 1.7.-30.9.2024. Lausunnoilla ollut esitysluonnos oli virkakunnan ja keskeisten sidosryhmien muodostaman lakityöryhmän valmisteleva esitys. Esityksestä annettiin yli 130 lausuntoa. Maa- ja metsätalousministeriö kiittää annetuista lausunnoista.

Vesi on meidän -eduskunnan päätökseen perustuva kunnan vesihuollon omistuksen säilyttämistä koskeva pykäläehdotus (esitysluonnoksen 4 c §) sai ensimmäisellä lausuntokierroksella runsaasti lausuntopalautetta. Lausuntopalautteen ja lausuntokierroksen päättymisen jälkeen tilattujen perustuslaillisten selvitysten pohjalta maa- ja metsätalousministeriö esittää kuntien vesihuollon omistuksen säilyttämistä koskevaan 4 c §:ään merkittävää muutosta, jonka vuoksi kyseinen pykäläluonnos laitetaan uudelle lyhyelle lausuntokierrokselle.

Ensimmäisellä lausuntokierroksella (1.7.-30.9.2024) ollut lakityöryhmän valmisteleva pykäläluonnos edellytti kunnilta määräysvallan säilyttämistä vesihuoltolaitoksiin. Ratkaisu olisi siten mahdollistanut kunnille vesihuoltoon kohdistuvasta omistuksesta osittaisen luopumisen. Ratkaisuehdotusta ehdotetaan tiukennettavaksi siten, että jatkossa kunnat eivät saisi myydä tai muutoin luovuttaa vesihuoltoon kohdistuvaa omistustaan ollenkaan.

Muilta osin vesihuoltolain muuttamista koskevan hallituksen esitysluonnoksen valmistelu jatkuu normaalisti, ja ensimmäisellä lausuntokierroksella annettu lausuntopalaute huomioidaan esityksen jatkovalmistelussa. Maa- ja metsätalousministeriö toivoo tällä lausuntokierroksella lausuntopalautetta ainoastaan lausunnoilla olevasta pykäläluonnoksesta ja sen perusteluista.

Pykäläluonnoksen tavoitteena on varmistaa eduskunnan päätöksen EK 26/2021 vp edellyttämällä tavalla julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilyminen kuntien omistuksessa ja määräysvallassa.

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa pykäläluonnoksesta viimeistään 6.2.2025. Lausuntokierros järjestetään tavallista lyhyempänä siitä syystä, että kyseessä on suppea, yhtä pykälää koskeva lausuntokierros. Hallituksen esitysluonnos, johon kyseinen pykäläluonnos sisältyy, on ollut pidemmällä lausuntokierroksella 1.7.-30.9.2024. Lausunnot on pyydetty toimittamaan lausuntopalvelun kautta, www.lausuntopalvelu.fi.

Valmistelu ja lisätiedot: kunnanjohtaja Esko Rautiainen, puhelin 0401053001 tai sähköisesti [esko.rautiainen\(at\)raakkyla.fi](mailto:esko.rautiainen(at)raakkyla.fi)

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa Rääkkylän kunnan puolesta pyydetystä asiasta seuraavanlaisen lausunnon:

Kunnan mielestä säännös on tarpeen sen varmistamiseksi, että kunta ei voisi jatkossa luovuttaa yhteiskunnan turvallisuuden kannalta kriittistä vesihuoltoinfrastruktuuria yksityiselle omistajalle. Kunnalle säädettävällä myyntikiellolla varmistettaisiin, että vesihuolto, joka on luonnollinen monopoli, ei siirry yksityiseen omistukseen.

Vesihuolto on välttämättömyyspalvelu, johon liittyvät ihmis- ja perusoikeusulottuvuudet puoltavat vesihuollon säilyttämistä julkisessa omistuksessa.

Kunta myös katsoo, ettei ehdotettu muutos rajoita kunnallisen itsehallinnon suojaa, vaan kunnille jätetään liikkumavaraa ja harkintavaltaa vesihuollon tehtävien toteuttamisessa. Kuntalain näkökulmasta kunnan vesihuollon järjestämisvastuussa ei ole kysymys kuntalain 8 §:n tarkoitetusta palvelujen järjestämisvastuusta, vaan 9 §:n tarkoittamasta palvelujen tuottamisesta. Kunnan velvoite säilyttää vesihuolto-omistuksensa ei muuttaisi vesihuoltolain järjestämisvastuun (vesihuollon järjestämisvelvollisuus) yleisiä lähtökohtia, mutta rajoittaisi kunnan mahdollisuutta päättää siitä, miten järjestämisvastuun edellyttämät palvelut (vesihuollosta huolehtiminen) toteutetaan.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.